

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UCZNIA Z CHOROBA PRZEWLEKŁĄ – CUKRZYCĄ

Fundacja DIABECIAKI
91-738 Łódź, ul. Bł. A. Pankiewicza 15
KRS 0000 363 544

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UCZNIA Z CHOROBA PRZEWLEKŁĄ – CUKRZYCĄ

Każdemu dziecku z cukrzycą typu 1 szkoła zapewnia

1. Możliwość zmierzenia poziomu glukozy na glukometrze w dowolnym momencie – także w trakcie trwania lekcji.
2. Możliwość podania insuliny (w formie iniekcji za pomocą wstrzykiwacza – pena, ustalonej dawki przy użyciu pompy insulinowej).
3. Możliwość zmiany zestawu infuzyjnego w przypadku leczenia osobistą pompą insulinową w odpowiednich warunkach zapewniających bezpieczeństwo i dyskrecję (gabinet profilaktyki szkolnej).
4. Właściwe leczenie niedocukrzenia (hipoglikemii) zgodne ze schematem ustalonym z lekarzem, pielęgniarką szkolną i rodzicami dziecka.
5. Możliwość spożycia posiłków o określonej godzinie, a jeśli istnieje taka potrzeba, nawet w trakcie trwania lekcji.
6. Możliwość zaspokojenia pragnienia czy uzupełnienia węglowodanów oraz korzystania z toalety, także w czasie trwania zajęć lekcyjnych (należy dziecku zapewnić osobę towarzyszącą).
7. Możliwość uczestniczenia w pełnym zakresie w zajęciach wychowania fizycznego oraz różnych zajęciach pozaszkolnych np. wycieczkach turystycznych.
8. Prowadzenie pomiarów poziomu glukozy we krwi udzielenie informacji rodzicowi.
9. Upowszechnienie wiedzy dotyczącej choroby wśród wszystkich nauczycieli poprzez umieszczenie w widocznym miejscu w pokoju nauczycielskim informatora na temat cukrzycy.
10. Dostosowanie wymagań edukacyjnych oraz metod i form pracy do indywidualnych potrzeb i możliwości psychofizycznych dziecka z cukrzycą.

Procedury postępowania w przypadku hipoglikemii

Objawy hipoglikemii (niedocukrzenia)

Należy pamiętać, że objawy nie muszą występować łącznie. zdarzają się sytuacje, kiedy w przypadku hipoglikemii żaden z niżej wymienionych objawów nie występuje:

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UCZNIA Z CHOROBA PRZEWLEKŁĄ – CUKRZYCĄ

Fundacja DIABECIAKI
91-738 Łódź, ul. Bł. A. Pankiewicza 15
KRS 0000 363 544

- bladość skóry;
 - nadmierna potliwość;
 - drżenie rąk;
 - ból głowy;
 - ból brzucha;
 - tachykardia (szybkie bicie serca);
 - uczucie silnego głodu/wstręt do jedzenia;
 - osłabienie;
 - zmęczenie;
 - problemy z koncentracją, niemożność skupienia się i zapamiętania;
 - chwiejność emocjonalna, nadpobudliwość, niepokój;
 - nietypowe dla dziecka zachowanie/nagła zmiana nastroju;
 - napady agresji lub wesołkowatości przypominające stan upojenia alkoholowego;
 - ziewanie/senność;
 - zaburzenia mowy, widzenia i równowagi;
 - zmiana charakteru pisma;
 - uczeń staje się niegrzeczny, a nawet agresywny;
 - uczeń nielogicznie odpowiada na zadawane pytania;
 - kontakt ucznia z otoczeniem jest utrudniony lub uczeń traci przytomność (śpiączka);
- drgawki - to jest wskazanie do podania dawki GlukaGenu

Sposoby postępowania przy podejrzeniu hipoglikemii

W przypadku hipoglikemii lekkiej (dziecko przytomne, w pełnym kontakcie, współpracujące, spełniające polecenia):

1. Oznaczyć glikemię na glukometrze (potwierdzić niedocukrzenie).
2. Podać węglowodany proste: 5 – 15 gr (np. ½ szklanki coca-coli lub soku owocowego, 3 kostki cukru rozpuszczone w ½ szklanki wody lub herbaty, glukoza w tabletkach lub w płynie, miód).
3. Ponownie oznaczyć glikemię po 10-15 minutach, w celu upewnienia się skuteczności ww. działań.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UCZNIA Z CHOROBA PRZEWLEKŁĄ – CUKRZYCĄ

Fundacja DIABECIAKI
91-738 Łódź, ul. Bł. A. Pankiewicza 15
KRS 0000 363 544

4. Jeśli wartości glikemii podnoszą się, można dziecku podać kanapkę (węglowodany złożone) lub przyspieszyć spożycie planowanego na później posiłku oraz ograniczyć aktywność fizyczną.

W przypadku hipoglikemii średnio-ciężkiej (dziecko z częściowymi zaburzeniami świadomości, w ograniczonym kontakcie):

1. Oznaczyć glikemię (potwierdzić niedocukrzenie).
2. Jeżeli istnieje pewność, że dziecko może połykać – należy podać dziecku do picia płyn o dużym stężeniu cukru np. glukoza w żelu, glukoza w tabletkach, 3-5 kostek cukru rozpuszczone w ½ szklanki wody, coca cola z zawartością cukru, sok owocowy.
3. Jeżeli dziecko nie może połykać – postępowanie tak jak w przypadku hipoglikemii ciężkiej.

W przypadku hipoglikemii ciężkiej (dziecko nieprzytomne, brak kontaktu, brak reakcji na bodźce, drgawki):

1. Ułożyć dziecko w pozycji bocznej ustalonej.
2. Wstrzyknąć domięśniowo glukagon (zastrzyk z glukagonem może podać pielęgniarka szkolna, lub nauczyciel/pracownik szkoły – jest to zastrzyk ratujący życie).
3. Wezwać pogotowie ratunkowe.
4. Skontaktować się z rodzicami dziecka.
5. Dopiero gdy dziecko odzyska przytomność i będzie w dobrym kontakcie można mu podać węglowodany doustnie (sok, coca-cola, tabletka glukozy). **Dziecku, które jest nieprzytomne nie wolno podawać niczego do picia ani do jedzenia do ust!** *Jeżeli dziecko z cukrzycą zostanie znalezione nieprzytomne – z niewiadomych przyczyn – należy zawsze podejrzewać, że ma ciężkie niedocukrzenie i postępować jak opisano powyżej!

Procedury postępowania w przypadku hiperglikemii:

Objawy hiperglikemii Należy pamiętać, że objawy nie muszą występować łącznie. Zdarzają się sytuacje, kiedy w przypadku hiperglikemii żaden z niżej wymienionych objawów nie występuje:

- wzmożone pragnienie oraz potrzeba częstszego oddawania moczu;

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UCZNIĄ Z CHOROBA PRZEWLEKŁĄ – CUKRZYCĄ

Fundacja DIABECIAKI
91-738 Łódź, ul. Bl. A. Pankiewicza 15
KRS 0000 363 544

- rozdrażnienie, zaburzenia koncentracji;
- złe samopoczucie, osłabienie, przygnębienie, apatia;
- ból głowy;
- ból brzucha;
- nudności;
- ciężki oddech (tzw. „oddech kwasyczny”). }
- błądność skóry

Sposoby postępowania przy podejrzeniu hiperglikemii

W przypadku hiperglikemii należy:

1. Dokonać pomiaru cukru (potwierdzić hiperglikemię).
2. Podać insulinę (jeśli poziom glukozy we krwi wynosi więcej niż 250 - 500 mg% , uczeń powinien otrzymać dodatkową dawkę insuliny, tak zwaną dawkę korekcyjną, w celu obniżenia zbyt wysokiego poziomu glukozy – informacja w zeszycie do samokontroli).
3. podać płyny.
4. Dokonać samokontroli – ponownego pomiaru glukozy.
5. W razie stwierdzenia hiperglikemii dziecko nie powinno jeść, dopóki poziom glikemii nie obniży się (na skutek podanej dawki korekcyjnej).
6. Po epizodzie hiperglikemii nie zostawiać dziecka samego.
7. Jeśli występują wymioty - natychmiast wezwać pogotowie ratunkowe.
8. Skontaktować się z rodzicami dziecka.

W celu zapewnienie kompleksowej opieki podczas pobytu dziecka w szkole niezbędne są pisemne informacje od rodziców

1. Informacja na temat rodzaju stosowanej u dziecka insulinoterapii oraz używanych preparatów insulinowych.
2. Informacja na temat sposobu odżywiania dziecka, ze szczególnym uwzględnieniem następujących informacji:
 - a) liczby planowanych posiłków w szkole oraz godziny ich spożycia;

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UCZNIA Z CHOROBA PRZEWLEKŁĄ – CUKRZYCĄ

Fundacja DIABECIAKI
91-738 Łódź, ul. Bł. A. Pankiewicza 15
KRS 0000 363 544

- b) czy do danego posiłku należy podać insulinę (tzw. bolus przy leczenie metodą pompy insulinowej) – jeżeli tak, to ile jednostek na WW i o której godzinie.
3. Częstotliwość pomiaru poziomu glukozy we krwi (ile razy dziennie i w jakich godzinach).
 4. Objawy hipo- i hiperglikemii u każdego ucznia - te objawy występują osobniczo, należy określić jakie objawy ma akurat to dziecko, w miarę dokładnie je opisać.
 5. Informacja na temat zalecanych u dziecka wartości glikemii: przed posiłkiem oraz przed i w trakcie wysiłku fizycznego.
 6. Informacja ile jednostek insuliny należy podać jako dawkę korekcyjną, w zależności od stopnia hiperglikemii (+ informacja jak podaje się bolus korekcyjny w przypadku leczenia pompą insulinową).
 7. Spis niezbędnych telefonów (telefony do rodziców, telefon do poradni diabetologicznej).
 8. Instrukcja i pokaz pomiaru glikemii za pomocą glukometru.
 9. Instrukcja i pokaz prawidłowego podania insuliny za pomocą pena czy innej metody leczenia cukrzycy.

mgr Barbara Kucharska – Edukator Zdrowotny

dr n. med. Iwona Pietrzak – Pediatra, Diabetolog